

ศิลปากร

นิตยสารรายสองเดือนของกรมศิลปากร

ปีที่ ๑๔

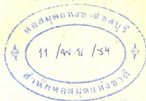
เล่ม ๒

กรกฎาคม

พ.ศ. ๒๕๑๘

ดศก ๐165/2518

สารบัญ

ปีที่ ๑๕ เล่ม ๒

กรกฎาคม

๒๕๑๘

๑. ตำนานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หน้า ๑
๒. โครงการอำนวยการบรรเลงและขับร้องเพลงไทย
โดยศิลปินอาวุโส กองการสังคีต กรมศิลปากร .. ๕๑
๓. การรักษาศิลปกรรมของชาติ วรดิภา ณ สงขลา .. ๕๖
๔. พิธีเสนเฮือนของช่าง มณีรัตน์ ท้วมเจริญ .. ๖๘
๕. หนังสือ ปัญญา นิตยสุวรรณ .. ๗๓
๖. จังหวัดเลย ทวี อดิทยกุล .. ๗๕
๗. ศิลาจารึกจากวัดพันเตา เชียงใหม่ (พ.ศ. ๒๐๖๖) ชันส์ เพนซ์ .. ๑๐๓
๘. พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าสุภัททิศ ดิศกุล .. ๑๐๔
๙. ทำเนียบศิลาจารึกวัดศรีอุโมงคำ ขร./๑๖ อักษรไทยสักขาม
ภาษาไทย จ.ศ. ๘๔๕ ได้มาจากวัดศรีอุโมงคำ ตำบลเวียง
อำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย เทม มีเต็ม และ ประสาร บุญประครอง .. ๑๑๐

SILPĀKON

Vol. 19

July 1975

No. 2

CONTENTS

1. "San Somdet" (Letters Between Their Late Royal Highnesses Prince Naris and Prince Damrong)	Page 1
2. Recording Project of Senior Musicians and Singers in Old-style Thai Tune by Music and Drama Division, Department of Fine Arts	" 51
3. Conservation of National Art Objects by Wannibha Na Songkhla	" 56
4. House Propitiation of Soung, a Thai Race at Supan Buri by Maneerat Toumcharoen	" 68
5. Nang Yai, a Shadow Play by Panya Nitayasuwan	" 73
6. Changwat Loey by Tri Amatayakul	" 79
7. Stone Inscription from Wat Pan Tao, Chiangmai (B.E. 2066) by Hans Penth	" 103
8. Avalokitesvara by Professor M.C. Subhadradis Diskul	" 104
9. Reading and Explanation of Thai Inscription CHR. 16 in Thai Fak Kham Character B.E. 2026, from Wat Sri U-mong Kam, Tambon Wiang, Amphoe Payao, Changwat Chiangrai by Toem Meetem and Prasarn Boonprakong	" 110

คำอ่านศิลาจารึกวัดศรีโฆงคำ ชร./๑๖

อักษรไทยฝักขาม ภาษาไทย จ.ศ. ๘๔๕

ได้มาจากวัดศรีโฆงคำ ตำบลเวียง อำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย คณะกรรมการ
กันกว่าประวัติศาสตร์แห่งสหภาพพม่าให้สำเนาจารึกแก่กรมศิลปากร เมื่อ ๑๒ เมษายน พ.ศ.
๒๕๐๔ เจ้าหน้าที่กองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร เดินทางไปทำการสำรวจและอัดสำเนาจารึก
เมื่อ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๓

ปัจจุบันศิลาจารึกอยู่ในวัดศรีโฆงคำ (ชร/พ.๖) จังหวัดเชียงราย

เนื้อวัตถุจารึกเป็นหินทราย สีเทา

วัดขนาดส่วนกว้าง ๓๓.๕ ซม. ส่วนสูง ๑๑๐ ซม. ส่วนหนา ๓๓.๕ ซม.

นายเทิม มีเต็ม อ่าน

นายประสาร บุญประคอง ตรวจแก้และอธิบายคำ

ด้านที่ ๑

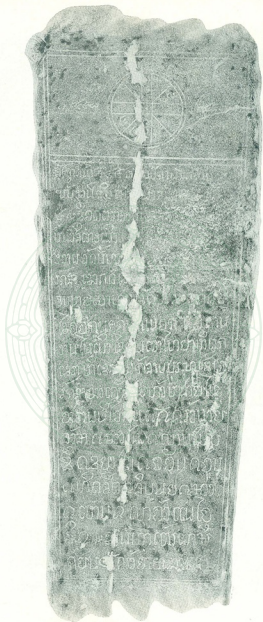

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

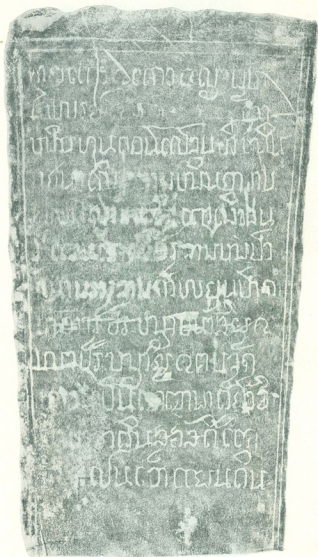
๑. ศักราชโค ๘๔๕ ต (ว) ในปีกาเมฆา
เดือนเจียง	ศักราชโค ๘๔๕(๑) ตัว ในปีกาเมฆา(๒)
เดือนเจียง(๓)
๒. เพงวันเมืองเปลา (เมงวันตักโคริก)	เพง(๔) วันเมืองเปา(๕)เม้ง(๖) วันอาทิตย์ โคฤกษ์
๓. ๒๗ ชื่ออุคตราสาท.....	๒๗ ชื่ออุคตราสาท.....
๔. หนังสือทางเมือง.....	หนังสือต่างเมือง.....

(๑๑) เลขในวงกลมเขียน อ่านได้บ้างไม่ได้บ้าง

ด้านที่ ๑

ศิลาจารึกวัดศรีอุโมงคำ ชร. /๑๖ ต. เวียง อ. พะเยา จ. เชียงราย

ด้านที่ ๒

ศิลาจารึกวัดศรีอุโมงคำ ชร. /๑๖ ต. เวียง อ. พระบาท จ. เชียงราย

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

๕. จงมัวตันนี้พ..... จงมัวตันนี้พ.....
 ๖. รักษาเชิงคี่..... รักษาเชิงคี่.....
 ๗. จงพายเจ้าพายวัก..... จงพาย(๙)เจ้าพายวัก.....
 ๘. ไซ้ออกนอก...นอก.....การ ไซ้ออกนอก...นอก.....การ
 ๙. งานในเมืองไซ (คน) เจ้าไทยยหี (ถูก) งานในเมือง ไซคนเจ้าไทย(๙) ย่าหือถูก(๑๐)
 ๑๐. เสรที้เราอยู่รักสาพระพุทเจ้า เสรท้อเราอยู่รักสาพระพุทเจ้า
 ๑๑. รักษาชาวเจ้า (สั) ขทงทั้งหลายใน รักษาชาวเจ้าสังขทั้งหลาย ใน
 ๑๒. อารามนี้ไวคน ๑๑ ครวันาย อารามนี้ไวคน ๑๑ ครวันาย
 ๑๓. สังสา ๑ ชาวไกร ๑ ญาณโพ สังสา ๑ ชาวไกร ๑ ญาณโพ—
 ๑๔. ธิ ๑ ชยงโก ๑ อ่อน ๑ อุณ ธิ ๑ เชยงโก ๑ อ่อน ๑ อุณ
 ๑๕. ๑ ทิกซึก ๑ สิบน้อย ๑ สอง ๑ ทิกซึก ๑ สิบน้อย ๑ สอง
 ๑๖. ๑ เหม ๑ ญาอัวแม่โอ ๑ เหม ๑ ญา(๑๐)อัวแม่โอ
 ๑๗. ซี้ ๑ ๖ มหาเถรเจ้าศรี ซี้ ๑ ๖ มหาเถรเจ้าศรี
 ๑๘. กยณ ๕ ครว้ายมลาน ๑ เกยณ ๕ ครว้า อ้ายมลาน ๑

ด้านที่ ๒

คำจารึก

คำอ่านปัจจุบัน

๑. (อา) ยแดง ๑ แก้ว ๑ ญาณ ๑ อ้ายแดง ๑ แก้ว ๑ ญาณ ๑
 ๒. ไ (อ) พรอย ๑ ๖.....เจ้า ไ้อ์พรอย ๑ ๖.....เจ้า
 ๓. หมั้นทุนคอนแปลนหือหมั้น หมั้นทุนคอนแปลน หือหมั้น
 ๔. น้อยนาเวินลามาหมั้นอาจาน น้อยนาเวิน ล่ามหมั้นอาจาน
 ๕. พัน.....เด้าเมืองสน พัน.....เด้าเมืองสน
 ๖. ฐิ.....ก็รู้ลามาหม้อป่า ฐิ.....ก็รู้ ล่ามหม้อป่า—
 ๗. กนาปรังรู้.....ล่ามกำพอนปาก กนาปรังรู้.....ล่ามกำพอนปาก
 ๘. นาอาจรู้ ประทยา(๑๐)หนังสือผู้ ๑ นาอาจรู้ ประทยา(๑๐)หนังสือผู้ ๑
 ๙. พลปะทยาผู้ ๑ คนลูก พลปะทยาผู้ ๑ คนลูก
 ๑๐. พระเปนเจ้าเจามาคุฝังรัก พระเป็นเจ้า เจามาคุฝังรัก
 ๑๑. (ไท) จำเวินสวสัคแก่ ให้จำเวินสวสัคแก่
 ๑๒. (พระ) เปนเจ้าแผ่นดิน พระเป็นเจ้าแผ่นดิน

อธิบายคำ

(๑) ๘๔๕ เป็นจุลศักราช

= พุทธศักราช ๒๐๒๖

(๒) ปีกาเม้า

คือ กา = สัมฤทธิศก เม้า = บีเถาะ เป็นบีเถาะ
 สัมฤทธิศกของไทยภาคเหนือ แต่ตรงกับบีเถาะ
 เบญจศกของไทยภาคกลาง เพราะวิธีนับศกของ
 ไทยภาคเหนือ น้อยกว่าของไทยภาคกลาง ๕ ปี
 เช่น ๖ (หรือจศก) ของไทยภาคกลาง = ๑ (หรือ
 เอกศก) ของไทยภาคเหนือ ในที่นี้จึงอ่านว่า กา
 = สัมฤทธิศก เม้า = บีเถาะ เป็นบีเถาะสัมฤทธิ-
 ศกของไทยภาคเหนือ

(๓) เดือนเจียง

= เดือนอ้ายของไทยภาคเหนือ แต่ตรงกับเดือน ๑๑
 ของไทยภาคกลาง

(๔) เห่ง

= วันเพ็ญ

(๕) วันเม็งเป้า

คือ ตรงกับชื่อศกและชื่อปีของไทยภาคเหนือ เม็ง =
 จัตวาศก เป้า = มีจุล แต่ในที่นี้ใช้เป็นชื่อวัน
 ชนิดหนึ่งของไทย กำหนดเป็นแม่วันไทยหรือแม่
 มีอ มีรอบละ ๑๐ วัน ถ้าหลังเป็นลูกวันไทยหรือ
 ลูกมีอ มีรอบละ ๑๒ วัน ฉะนั้นวันหนไทย จึงมี
 รอบละ ๖๐ วัน

(๖) เม็ง

= ตรง, อีกนัยหนึ่ง เป็นชื่อชนชาติโบราณที่อยู่ทาง
 เหนือแหลมอินโดจีนนับว่าเป็นบรรพบุรุษของมอญ

(๗) ไค่ฤกษ์ ๒๗ ค่ำ

คือ ไค่แก่เวรติฤกษ์ = คาวหญิงมีกรรม หรือคาว
 ปลาคะเพียน ถ้าถือชื่ออุกคธาษณฤกษ์ ไค่แก่
 ฤกษ์ที่ ๒๑ = คาวแรดตัวเมียหรือคาวช้างพัง

(๘) พาย

= ฝ่าย

(๙) เจ้าไทย

= เจ้านายผู้ใหญ่พระองค์ใดพระองค์หนึ่ง, พระสงฆ์

(๑๐) หื้อ

= ให้

(๑๑) ญา

= คุณ, ท่าน, ย่า

(๑๒) ประญา

= ปัญญา

